

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра архітектури та будівництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор з навчально-методичної
роботи**

Ярослав ШТАНЬКО
“ 31 ” серпня 2026 р.

ОСНОВИ МІСТОБУДУВАННЯ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність:	191 Архітектура та містобудування
Освітньо-професійна програма:	“Архітектури та містобудування”
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	обов’язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська
Семестр викладання	V

**Івано-Франківськ
2026**

Розробники:

асистент кафедри архітектури
та будівництва

Богдана СТОЯН

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри архітектури та будівництва
протокол № 1 від 28 серпня 2026 р.
Завідувач кафедри

Руслан ЖИРАК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Андрій САВЧУК

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 31 серпня 2026 р.

е-mail	stoian.b.bohdana@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра архітектури та будівництва, 203
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua
Сторінка курсу в СДО	Основи містобудування

ВСТУП

Дисципліна «Основи містобудування» спрямована на формування у студентів цілісного розуміння принципів просторового планування та містобудівної діяльності, а також набуття практичних навичок аналізу й оцінювання територій. У процесі вивчення дисципліни розглядаються основи просторового планування на різних рівнях, система та ієрархія містобудівної документації, принципи функціонально-планувальної організації територій, особливості формування житлових, громадських, виробничих, рекреаційних і природоохоронних територій, транспортно-пішохідної інфраструктури та безбар'єрного міського середовища. Окрему увагу приділено історико-культурній спадщині, екологічним і санітарним обмеженням, цивільній безпеці та сучасним підходам до управління територіями.

Важливою складовою дисципліни є ознайомлення з нормативно-правовою базою містобудівної діяльності в Україні та набуття навичок роботи з містобудівною документацією, геопросторовими даними і геоінформаційними системами. Практичні заняття передбачають проведення передпроектного та просторового аналізу територій, визначення їх потенціалу й обмежень, формування функціонально-планувальних схем та розроблення обґрунтованих проєктних рішень.

Курс «Основи містобудування» є важливою дисципліною у напрямку підготовки «Архітектура та містобудування». У межах дисципліни студенти ознайомлюються із сучасними підходами до просторового планування та містобудівного аналізу територій, методами оцінювання їх існуючого стану, визначенням потенціалу та містобудівних обмежень, а також принципами формування нових функціональних зон і просторово-планувальної структури територій. Окрема увага приділяється принципам сталої міської мобільності, охороні історико-культурної спадщини, раціональному використанню природних ресурсів і формуванню безпечного, комфортного та функціонально збалансованого середовища життєдіяльності людини.

Мета навчальної дисципліни:

1. Сформувати у студентів системне розуміння основ містобудування, просторового планування та принципів організації територій.
2. Ознайомити студентів із сучасними підходами та тенденціями просторового розвитку міст і територіальних громад.
3. Оволодіти навичками проведення містобудівного аналізу території, збору, систематизації та оцінювання вихідних даних.
4. Засвоїти принципи роботи з містобудівною документацією, нормативно-правовою базою та геопросторовими даними, а також набутти практичних навичок використання ГІС у містобудівному аналізі.
5. Сформувати здатність визначати потенціал, проблеми та містобудівні обмеження території, розробляти функціонально-планувальні й

просторові рішення та обґрунтовувати їх відповідно до сучасних містобудівних вимог.

Сучасний ринок праці характеризується динамічними змінами та постійним оновленням професійних вимог до фахівців у сфері архітектури та містобудування. Тому важливою складовою професійної підготовки є здатність студента аналізувати значні обсяги просторової та нормативної інформації, працювати із сучасними цифровими інструментами, адаптуватися до нових умов і знаходити обґрунтовані рішення для вирішення містобудівних завдань. Вивчення дисципліни сприяє розвитку аналітичного та просторового мислення, самостійності у прийнятті проектних рішень, здатності застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях та аргументовано представляти результати містобудівного аналізу і проектування.

Професійні компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Основи містобудування» (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Архітектура та містобудування», введеної в дію ЗВО «Університет Короля Данила» “__” _____ року).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ПР02. Знати основні засади та принципи архітектурно-містобудівної діяльності.
ЗК02. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	ПР03. Розробляти проекти, здійснювати передпроектний аналіз у процесі архітектурно-містобудівного проектування з урахуванням цілей, ресурсних обмежень, соціальних, етичних та законодавчих аспектів.

СК04. Здатність дотримуватися вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил, технічних регламентів, інших нормативних документів у сферах містобудування та архітектури при здійсненні нового будівництва, реконструкції, реставрації та капітального ремонту будівель і споруд, створення безбар'єрного архітектурно-містобудівного середовища.	ПР04. Оцінювати фактори і вимоги, що визначають передумови архітектурно-містобудівного проектування
СК07. Усвідомлення основних законів і принципів архітектурно-містобудівної композиції, формування художнього образу і стилю в процесі проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.	ПР06. Збирати, аналізувати їх з різних джерел, необхідну для прийняття обґрунтованих проектних архітектурно-містобудівних рішень.
СК08. Усвідомлення теоретико-методологічних основ архітектурного проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.	ПР08. Знати нормативну базу архітектурно-містобудівного проектування.

СК13. Здатність до розробки архітектурно-містобудівних рішень з урахуванням безпекових і санітарно-гігієнічних, інженерно-технічних, техніко-економічних вимог і розрахунків, вимог щодо екологічності, енергоефективності інклюзивності.	ПР10. Застосовувати сучасні засоби і методи інженерної, художньої і комп'ютерної графіки, що використовуються в архітектурно-містобудівному проектуванні.
СК14. Усвідомлення особливостей застосування сучасних будівельних матеріалів, виробів і конструкцій, а також технологій при створенні об'єктів містобудування, архітектури та будівництва	ПР13. Виявляти, аналізувати та оцінювати потреби і вимоги клієнтів і партнерів, знаходити ефективні спільні рішення щодо архітектурно-містобудівних проєктів
СК16. Усвідомлення загальних теоретичних, методичних і творчих засад архітектурного проєктування	ПР15. Забезпечення дотримання безпекових, санітарно-гігієнічних, інженерно-технічних, техніко-економічних вимог і розрахунків, вимог щодо екологічності, енергоефективності інклюзивності в архітектурно-містобудівному проектуванні.
	ПР16. Розуміння соціально-економічних, екологічних, етнічних, естетичних наслідків пропонуваніх рішень у сфері містобудування та архітектури.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	3
Семестр	5

Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	14 (в годинах)	-
	семінари, практичні	28 (в годинах)	-
Самостійна робота		48 (в годинах)	-
Форма підсумкового контролю	0,5 залік/екзамен (в годинах)		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Архітектурне проектування	Архітектурне проектування
3-д технології в галузі	
	Дизайн архітектурного середовища

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Змістовий модуль 1

Тема 1.

Вступ до містобудування.

Основи просторового планування .

(2 год.)

Поняття та рівні просторового планування: Україна, область, район, територіальна громада, населений пункт. Загальні поняття про просторове планування та містобудівну діяльність. Поняття містобудівної документації, її види, призначення, зміст та рівні розроблення. Ієрархія та взаємозв'язок містобудівної документації різних рівнів. Цифровізація містобудівної діяльності в Україні, 2024 рік запровадження Містобудівного кадастру на державному рівні.

Тема 2.

Управління територіями як основне завдання містобудування та просторового планування. Містобудівна документація місцевого рівня: комплексний план, генеральний план, детальний план та функціональне зонування населеного пункту.

(2год.)

Містобудівна документація місцевого рівня: комплексний план просторового розвитку території територіальної громади, генеральний план населеного пункту, детальний план території. Їх призначення, структура, взаємозв'язок та роль у формуванні планувальних рішень і управлінні розвитком територій. Функціональне зонування населеного пункту, визначення видів використання територій та планувальних обмежень. Взаємозв'язок функціонального зонування з генеральним і детальним плануванням. Принципи формування просторової структури та організації територій. Основні обмеження в використанні територій. Управління територіями як основне завдання містобудування та просторового планування. Планувальна та функціональна структура територій населених пунктів, принципи їх організації, зонування та розвитку. Особливості формування міських і сільських територій, житлових, громадських, виробничих, рекреаційних та транспортних зон, системи громадського обслуговування та інфраструктури. ГІС та геопросторові дані як інструмент аналізу територій, та формування містобудівної документації.

Тема 3.

Сельбищна територія та громадське обслуговування населення. Система громадських центрів (територій) у сучасному місті (2 год)

Поняття «житлове середовище». Структура розпланування сельбищної території. Фактори впливу на формування структури житлового середовища, чинники організації функціональних процесів. Архітектурно-планувальна організація сельбищної території. Умови створення нових населених пунктів в контексті раціональної функціонально-планувальної організації сучасної сельбищної території. Структура сельбищної зони: зона житлової забудови (багатоквартирна, блокована та садибна забудова), зона громадської забудови (забезпечення щоденних, періодичних та епізодичних суспільно-культурних та побутово-обслуговувальних потреб містян). Поняття громадського центру в житловому ареалі. Взаємодія в структурі громадських центрів. Планувальні, функціональні та об'ємно-просторові особливості в плануванні громадських територій. Транспортно-комунікаційні та багатфункціональні центри – ідея просторового об'єднання. Особливості організації планувальної структури громадського центру в історичному та новому місті. Взаємоінтеграція громадського центру та житлових територій із рекреаційною та/або виробничою зоною.

Тема 4.

**Історико-культурна спадщина у містобудуванні та просторовому
плануванні. Історико-архітектурний опорний план історичних
населених місць. Зони охорони та регулювання забудови.
(2 год.)**

Список історичних населених місць України та його значення для збереження історичного середовища. Історико-архітектурний опорний план як складова містобудівної документації, його призначення та взаємозв'язок із планувальними рішеннями містобудівної документації. Збереження об'єктів культурної спадщини, історичних ареалів, пам'яток архітектури, історичних будівель і цінної планувальної структури. Зони охорони та зони регулювання забудови як містобудівні обмеження: їх призначення, встановлення та врахування під час планування і забудови територій. Принципи збереження історичного середовища та регулювання нової забудови з урахуванням культурної спадщини. ГІС та геопросторові дані як інструмент формування, аналізу та візуалізації інформації про об'єкти культурної спадщини, історичні ареали, охорони та регулювання забудови.

Тема 5.

**Виробничі, рекреаційні та природоохоронні території у структурі
територіальної громади.**

**Планування територій у межах та за межами населених пунктів
(2 год.)**

Формування та розвиток виробничих територій у межах і за межами населених пунктів. Формування та розвиток виробничих, комунально-складських і сільськогосподарських територій. Принципи їх розміщення, санітарно-захисні зони, планувальні обмеження та умови сумісного використання територій. Реновація виробничих територій та формування нових виробничих і інноваційних зон з урахуванням транспортної, інженерної інфраструктури та екологічних вимог.

Рекреаційні та природоохоронні території у структурі громади. Формування зеленого каркасу, збереження лісів, водних об'єктів, природно-заповідних територій та інших природних ресурсів.

Еколого-містобудівна оцінка території: природні умови, ризики, обмеження та природоохоронні вимоги. Використання ГІС і геопросторових даних для аналізу територій, визначення обмежень і резервів розвитку громади.

Тема 6.

**Транспортна-пішохідна інфраструктура у функціонально-планувальній
організації міста. Проблеми функціонування, методи регулювання,
пріоритетність учасників переміщень. Мобільність та інклюзивність
міського середовища.**

(2 год.)

Формування транспортно-пішохідної інфраструктури в містобудівній діяльності, типологія елементів. Планувальний каркас міста. Об'єкти транспортної інфраструктури міста. Реновація транспортного середовища, «вхід» пішоходів та «засобів малого транспорту» в транспортну інфраструктуру міста. Пішохідні та вело-магістралі у взаємозв'язку із рекреаційними територіями. Гуманізація міського середовища – створення нових пішохідних маршрутів та зон. Умови та способи регулювання транспортних потоків у місті. Роль громадського транспорту в житті міста. Поняття «сталого міської мобільності» та «інклюзивної урбанізації». Стратегії створення безбар'єрного простору в міському середовищі. Доступність, ефективність, зручність міських переміщень з одночасною мінімізацією шкідливих впливів на довкілля та суспільство. Перенаселеність та перевантаження транспортно-пішохідних систем, як рушійні фактори реорганізації просторових каркасів міста. Вплив урбанізації на міську мобільність та вплив міської мобільності на процеси урбанізації. Створення транспортно-пішохідної інфраструктури в контексті сприяння економічних та соціальних процесів розвитку міста. Інклюзивна урбанізація.

Тема 7.

Управління територіями. Нормативно-правове забезпечення та процедури розроблення, погодження і затвердження містобудівної документації (2 год.)

Нормативно-правові засади містобудівної діяльності та земельних відносин. Збір вихідних даних, взаємодія із замовниками — органами державної влади та місцевого самоврядування — та відповідними службами. Процедури розроблення, погодження, проходження та розгляду містобудівної документації, зокрема її розгляд архітектурно-містобудівною радою (АМР), проведення громадського обговорення та затвердження.

Землевпорядна частина як невід'ємна складова містобудівної документації: формування земельних ділянок, визначення їх функціонального призначення та врахування земельних відносин у планувальних рішеннях. Внесення містобудівної документації до містобудівного кадастру (МБКД). Містобудівний моніторинг - оцінка змін у використанні територій і необхідності її коригування. Порядок та підстави внесення змін до містобудівної документації.

Зміст практичних занять

Змістовий модуль 1

Тема 1.

Вступ до містобудування. Ієрархія територій та систем розселення.

Основи просторового планування .

Заняття 1.

Ознайомлення з просторовим плануванням області та основами роботи з ГІС
(2 год.)

Ознайомлення з форматом електронного документа містобудівної документації у форматі бази геоданих. Ознайомлення із місцевою системою координат, що застосовується для геопросторових даних Івано-Франківської області. Встановлення та налаштування ГІС-програмного забезпечення. Ознайомлення зі Схемою планування території Івано-Франківської області та її основними планувальними рішеннями.

Практична робота: Встановлення та налаштування програмного забезпечення QGIS версії 3.22.12. Ознайомлення з інтерфейсом та основними інструментами програми. Завантаження та відкриття бази геоданих містобудівної документації, сформованої у середовищі QGIS, ознайомлення зі структурою просторових шарів, їх геометрією, атрибутивними даними та системою координат. Прив'язка картографічних матеріалів Схеми планування території Івано-Франківської області до відповідної системи координат та підготовка їх до подальшого просторового аналізу.

Тема 2.

Управління територіями як основне завдання містобудування та просторового планування

Заняття 2.

Адміністративні межі територіальних громад та населених пунктів як основа для визначення та аналізу функціонального використання територій і формування планувальних рішень.

(2 год.)

Ознайомлення з основними типами просторових даних та принципами їх створення у ГІС. Вивчення трьох основних типів геометрії: точка, лінія, полігон та особливостей їх застосування для відображення об'єктів просторового планування.

Практична робота: Оцифрування адміністративної межі вибраної територіальної громади на основі відкритих картографічних джерел, зокрема OpenStreetMap (OSM), та формування відповідного просторового об'єкта у структурі бази геоданих.

Тема 3.

Управління територіями як основне завдання містобудування та просторового планування

Заняття 3.

Просторова організація території та аналіз її існуючого стану
(2 год.)

Для виконання практичної роботи обирається одна територіальна громада, у межах якої працюють усі студенти.

На основі адміністративної межі громади, картографічних матеріалів та відкритих геопросторових даних (OpenStreetMap) провести загальний аналіз просторової організації та існуючого стану території. Визначити населені пункти в межах громади та основні елементи її просторової структури: транспортну мережу, водні об'єкти, природні території, об'єкти ПЗФ та інші об'єкти.

Практична робота: *Кожен студент обирає один тип просторового об'єкта (населений пункт (точковий), дорога, водний об'єкт, об'єкт ПЗФ тощо), знаходить його у відкритих даних та оцифровує у ГІС у відповідному просторовому шарі з основними атрибутивними даними. Спільна для групи ГІС-карта існуючого стану однієї територіальної громади, доповнена просторовими об'єктами, оцифрованими кожним студентом.*

Тема 4.

Сельбищна територія та громадське обслуговування населення

Заняття 4.

Сельбищні території. Структура житлового середовища.

Зона житлової забудови: *багатоквартирної, зблокованої, садибної).*

Забезпечення щоденних, періодичних та епізодичних потреб суспільного життя (2 год)

Особливості розпланування сельбищних зон в залежності від масштабів планувальної структури міського середовища на прикладі генеральних планів населених пунктів Івано-Франківської ТГ, та м.Івано-Франківська. Структура сельбищної зони: зона житлової забудови (багатоквартирна, блокована та садибна забудова), зона громадської забудови (забезпечення щоденних, періодичних та епізодичних суспільно-культурних та побутово-обслуговувальних потреб містян).

Практична робота: *Аналіз планувальної структури сельбищної зони в залежності від її розташування, якісно-кількісного складу та умов розвитку населеного пункту. Схема існуючих функціональних зон різного призначення у складі сельбищних територій відповідно до додатка 60 постанови Кабінету Міністрів України № 926.*

Тема 5.

Система громадських центрів (територій) у сучасному місті

Заняття 5.

Структура громадських центрів міста (2 год.)

Планувальні, функціональні та об'ємно-просторові особливості планування громадських територій. Особливості організації планувальної структури громадського центру в історичному та новому місті. Збереження історичного середовища як основи історично сформованого аспекту розвитку міста. Зони регулювання забудови та їх роль у збереженні історичного середовища.

Практична робота: *Визначення зони впливу історичного ареалу на формування функціонально-планувальної структури міста з урахуванням збереження історичного середовища та зон регулювання забудови.*

Тема 6.

**Історичне середовище у розрізі хронологічного розвитку міста.
Взаємодія із історичним середовищем у містобудівній діяльності.
Охорона та збереження культурної спадщини**

Заняття 6.

***Історико-містобудівна спадщина – проблеми сучасності
(2 год.)***

Передумови та напрямки діяльності з питань охорони історико-культурного середовища міста. Містобудівні новації в контексті взаємодії з історичною спадщиною та соціально-економічні передумови формування нового міського середовища історичного міста.

Практична робота: Пошук та презентація прикладів існуючої світової та національної практики містобудівної організації та просторового розвитку історичних міст в контексті збереження культурної спадщини.

Тема 7.

Виробничі території у структурі територіальної громади в межах та за межами населених пунктів.

Заняття 7.

Сучасний стан промислових територій. Інтеграція та реновація. Охорона довкілля та доброякісне сусідство (2 год.)

Нормативна база щодо розміщення виробничих територій. Планувальна структура виробничих територій. Виклики часу та перспективи галузевого використання існуючих та освоєння нових виробничих територій. П'ять класів шкідливості згідно з Державними санітарними правилами (ДСП 173-96), та обмеження від них.

Практична робота: Схема існуючих функціональних зон різного призначення у складі виробничих територій відповідно до додатка 60 постанови Кабінету Міністрів України № 926. Схема обмежень у використанні земель (сзз).

Тема 8.

Ландшафтно-рекреаційні території.

Заняття 8.

Сучасний стан та потенціал ландшафтно-природних територій в структурі міста (2 год.)

Основні принципи проектування структурних елементів систем озеленення міста. Природно-кліматичні умови. Ландшафт, рельєф, клімат, гідрологія та інженерно-геологічні умови. Природо-заповідні території.

Практична робота: Схема існуючих функціональних зон різного призначення у складі природоохоронних та ландшафтно-рекреаційні територій відповідно до додатка 60 постанови Кабінету Міністрів України № 926.

Тема 9.

Транспортна-пішохідна інфраструктура

Заняття 9.

Формування транспортно-пішохідної інфраструктури (2 год.)

Умови та способи регулювання транспортних потоків у місті. Проектування систем розв'язок вулиць та доріг. Формування маршрутів пішохідно-транспортного сполучення та громадського транспорту.

Практична робота: Схема транспортно-пішохідних зв'язків. Схема перетинів вулиць і доріг, транспортних розв'язок. Схема організації руху громадського транспорту

Тема 10.

Мобільність та інклюзивність міського середовища

Заняття 10.

Стратегії створення безбар'єрного простору в міському середовищі. (2 год.)

Доступність, ефективність, зручність міських переміщень з одночасною мінімізацією шкідливих впливів на довкілля та суспільство. Перенаселеність та перевантаження транспортно-пішохідних систем, як рушійні фактори реорганізації просторових каркасів міста. Вплив урбанізації на міську мобільність та вплив міської мобільності на процеси урбанізації. Створення транспортно-пішохідної інфраструктури в контексті сприяння економічних та соціальних процесів розвитку міста. Інклюзивна урбанізація. Безпека міських переміщень.

Практична робота: Поперечні профілі вулиць і доріг. Вузли сполучень покриттів транспортно-пішохідних магістралей з умовами інклюзивності та мобільності.

Тема 11.

Управління містом. Нормативна база для планування та організації містобудівної діяльності

Заняття 11.

Робота з генеральним планом міста. Визначення потенціалу освоєння планувальних резервів (2 год.)

Визначення потенціалу освоєння нових планувальних зон на основі побудованих планувальних каркасів та схем просторового розвитку. Особливості формування нової сельбищної зони.

Практична робота: Розробка схеми освоєння резерву територій. Зміна функціонального призначення території відповідно до сучасних потреб та перспектив розвитку населеного пункту.

Тема 12.**Просторова композиція території****Заняття 12.**

Просторова композиція території — визначення основних параметрів забудови з урахуванням містобудівних обмежень у використанні земель.
(2 год.)

Основні компоненти нової просторової організації території: функціональне призначення, планувальна структура, характер забудови, транспортна та пішохідна мережа, озеленення, інженерне забезпечення.

Практична робота: Розроблення концепції нової просторової композиції території(земельної ділянки) відповідно до обраного об'єкта містобудування: житлова, громадська або виробнича забудова.

Заняття 13.**Формування проєктного рішення території та визначення параметрів забудови (2 год.)**

Визначення параметрів забудови, відсоток забудови, поверховості, відступів від меж та формування взаємозв'язків із прилеглими територіями. Врахування містобудівних обмежень, протипожежних відступів, природних умов, інженерної та транспортної інфраструктури під час формування просторової композиції.

Практична робота: Формування проєктного рішення території з визначенням основних граничних показників забудови: відсотка забудови, граничної висоти будівель, відступів та дотримання протипожежних вимог.

Заняття 14.**Зміна функціонального призначення території та її вплив на просторову структуру міського середовища.**

(2 год.)

Формування просторової композиції земельної ділянки у форматі електронного документа з використанням бази геоданих у відповідній системі координат.

Практична робота: Завершення проєктного рішення нового утворення. Презентація та захист із обґрунтуванням вибраного функціонально-просторового рішення планувальної одиниці в структурі існуючого населеного пункту. Формування основних просторових шарів бази геоданих для підготовки та передачі у форматі електронного документа.

Зміст самостійної роботи студентів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Основи містобудівного аналізу»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	96	
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	20	
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	22	
Підготовка звітів з практичних робіт	22	
Підготовка до поточного контролю	16	
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	16	

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання:

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [посиланням](#).

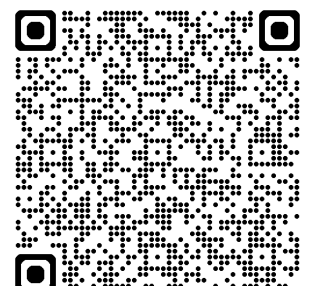
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [посиланням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з **конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку)**, якщо він виконав усі

види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). Ознайомитись з “Політикою академічної доброчесності” - за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#).

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПР02. Знати основні засади та принципи архітектурно-містобудівної діяльності. ПР03. Розробляти проекти, здійснювати передпроектний аналіз у процесі архітектурно-містобудівного проектування з урахуванням цілей, ресурсних обмежень, соціальних, етичних та законодавчих аспектів ПР04. Оцінювати фактори і вимоги, що визначають передумови архітектурно-містобудівного проектування ПР06. Збирати, аналізувати їх з різних джерел, необхідну для прийняття обґрунтованих проектних архітектурно-містобудівних рішень. ПР08. Знати нормативну базу архітектурно-містобудівного проектування. ПР 10. Застосовувати сучасні засоби і методи інженерної, художньої і комп'ютерної графіки, що використовуються в	за організацією пізнавальної діяльності: словесні (лекції), практичні (створення, опрацювання та аналізу просторових даних засобами ГІС-програмного забезпечення); за видами занять: лекції ; практичні заняття (індивідуальні та групові завдання); за формою стимулювання пошукової та дослідницької діяльності: завдання щодо використання програми QGIS , залучення студентів до наукової діяльності, участі в конкурсах наукових проектів, публікація тез та статей);	• поточне оцінювання; • залік; • графічна робота.

архітектурно-містобудівном у проектуванні. ПР13. Виявляти, аналізувати та оцінювати потреби і вимоги клієнтів і партнерів, знаходити ефективні спільні рішення щодо архітектурно-містобудівних проектів ПР15. Забезпечення дотримання безпекових, санітарно-гігієнічних, інженерно-технічних, техніко-економічних вимог і розрахунків, вимог щодо екологічності, енергоефективності інклюзивності в архітектурно-містобудівном у проектуванні. ПР16. Розуміння соціально-економічних, екологічних, етнічних, естетичних наслідків пропонуєаних рішень у сфері містобудування та архітектури.		
---	--	--

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контрольні заходи

<i>Вид</i>	<i>Зміст</i>	<i>% від загальної оцінки</i>	<i>Бал</i>	
			<i>мі п</i>	<i>тах</i>
Поточні контрольні заходи	Усне опитування, виконання практичних завдань, захист практичних завдань	60	35	60

Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали - “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

Критерії оцінювання (аудиторні заняття):

«незадовільно»	студент демонструє фрагментарне розуміння основ містобудівного аналізу, не може самостійно визначити основні характеристики та проблеми території. Виконані практичні завдання мають значні помилки або виконані лише частково. Не визначено межі ділянки, функціональні зони, містобудівні умови та обмеження, транспортно-пішохідні зв'язки. Розрахунки площ і техніко-економічних показників містять суттєві помилки. Графічні матеріали не відповідають поставленому завданню, мають значні недоліки в оформленні. Студент не володіє необхідними інструментами програми та потребує постійної допомоги викладача.
«задовільно»	студент володіє основними поняттями містобудівного аналізу, здатний за допомогою викладача виконувати практичні завдання. Частково визначає характеристики території, функціональні зони, існуючі зв'язки, містобудівні умови та обмеження. Виконує розрахунки площ та основних показників, але допускає неточності. Запропоновані планувальні рішення переважно відтворюють заданий алгоритм і потребують коригування. Графічні матеріали та альбом-проект виконані з окремими недоліками. У програмі володіє базовими інструментами побудови та оформлення графічних матеріалів, але потребує допомоги викладача.

«добре»	студент демонструє достатній рівень володіння методами містобудівного аналізу та самостійно виконує основну частину практичних завдань. Правильно визначає межі та характеристики території, виконує техніко-економічний аналіз, функціональне зонування, визначає містобудівні умови, обмеження та конфлікти. Формує обґрунтовану просторово-планувальну структуру, організовує транспортні та пішохідні зв'язки, відкриті, рекреаційні та громадські простори. Розрахунки переважно правильні. Графічні матеріали виконані відповідно до завдання, логічно структуровані та належно оформлені. У програмі студент самостійно використовує основні інструменти для створення схем, планів та об'ємної моделі, здатний виправляти допущені помилки.
«відмінно»	студент демонструє високий рівень теоретичних і практичних знань з містобудівного аналізу, самостійно проводить комплексне дослідження обраної території та аргументовано формує проєктні рішення. Повно і якісно визначає характеристики території, її функціональну структуру, містобудівні умови та обмеження, транспортно-пішохідні зв'язки, проблемні та конфліктні зони. Розробляє цілісну просторово-планувальну структуру території з урахуванням взаємодії житлових, громадських, рекреаційних і відкритих просторів. Самостійно формує мережу автомобільних і пішохідних зв'язків, систему благоустрою та озеленення. Графічна подача відзначається точністю, логічністю, наочністю та високою графічною культурою. У програмі студент впевнено створює та опрацьовує планувальні схеми, об'ємну модель і графічні матеріали, самостійно налаштовує їх відображення та оформлення. Студент демонструє самостійність, аналітичне мислення, обґрунтованість і творчий підхід до вирішення містобудівних завдань

Критерії оцінювання (за необхідності, поточного та/або підсумкового контролю)

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на заліки/екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Дідик В.В., Павлів А.П. Планування міст. Підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2006. 412 с.
2. Мартишова Л.С. Основи містобудування. Конспект лекцій. Харків: ХНУМГ ім. О.М.Бекетова, 2021. 80с.
3. Петришин Г.П., Посацький Б.С., Ідак Ю.В. Містобудівне проєктування. Частина 1: Місто, як об'єкт проєктування. Підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 312 с.
4. Петришин Г.П., Посацький Б.С., Ідак Ю.В. Містобудівне проєктування. Частина 2: Проєктування структурних елементів міста. Підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2022. 316 с.
5. Посацький Б.С. Основи урбаністики. Територіальне і просторове планування. Навчальний посібник. Друге видання, доповнене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. 368с.

Додаткова література

6. ДБН Б.2.2-12:2019 Планування та забудова територій. Київ: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2019. 177 с.

7. ДБН Б.2.2-5:2011 планування та забудова міст, селищ і функціональних територій. Благоустрій територій. Київ: Міністерство розвитку громад та територій України, 2022. 46 с.
8. ДБН В.2.3-4:2015 Автомобільні дороги. Частина 1. Проектування
9. ДБН В.2.3-5:2018 Вулиці та дороги населених пунктів

Електронні інформаційні ресурси

10. Закон України «Про основи містобудування» від 13.12.2022 № 2849-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2780-12#Text>
11. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 04.06.2024 № 3764-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 01.09.2021р. №926 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1557-2024-%D0%BF#Text>
13. Постанова КМУ від 09.08.2024 № 909 «Деякі питання реалізації експериментального проекту щодо запровадження Містобудівного кадастру на державному рівні» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/909-2024-%D0%BF#Text>
14. Державні санітарні правила планування та забудови територій від 19 червня 1996 р. № 173 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0379-96#Text>